

Hvis nu denne Antagelse viser sig at være rigtig, maa man da ikke med Rette kunne forlange nogen Nedsættelse af Skatterne? Dér er det jo en kendt Ting, at Socialdemokratiet afgjort ikke hører til dem, der mener — naturligvis bortset fra Arbejdslønnens Størrelse —, at Priserne ikke skal ned. Staaende overfor Staten synes det mig derfor, at man i mange Forhold maa kunne have den samme Forventning om Nedsættelse, som man har, naar det drejer sig om de private Erhverv. Det, som skaber Statens Indtægter, er jo to enkelte Grupper: Statens Virksomheder og Skatterne. Med Hensyn til Statsvirksomhederne er det en beklagelig Ting, at navnlig den største afgjort ikke giver noget Overskud, idet som bekendt Statsbanerne tværtimod giver et meget betydeligt Underskud. Men efter Budgettet i alt Fald giver jo saavel Postvæsenet som Telegrafvæsenet et pænt Overskud, og overfor Virksomheder af den Art, som giver Overskud, og som i høj Grad har Interesse for Erhvervslivet, forekommer det mig afgjort, at man maa have Lov til at stille ganske samme Krav som overfor private Virksomheder. Men har man nu fra Statens Side i disse specielle Statsvirksomheder været lydhør overfor de private Erhvervs Ønsker? Jeg tror ikke, man kan sige, at der har været nogen større Tilbøjelighed, og da i særlig Grad hos Embedsmændene, til at imødekomme de erhvervsdrivendes Ønsker. Der har paa visse Tidspunkter af Kronens Udvikling været det Forhold, at man, naar man vilde telegrafere til Amerika, gjorde det billigst ved at telegrafere til Malmø og derfra sende Telegrammet videre til Amerika. Det er jo givet, at Virksomheder som Postvæsenet, Jernbanevæsenet og Telegrafvæsenet i udpræget Grad er Monopolvirksomheder, men det er lige saa givet, at naar de er det, maa der ogsaa holdes Maade med Udnyttelsen af Monopolet, og det er da ganske selvfølgelig, at naar Forholdene ligger saaledes for Telegrafvæsenets Vedkommende, at det er billigere at lade et Telegram gaa over Malmø end at sende det direkte til Amerika, er man ude i det urimelige. Jeg tror da ogsaa, at dette Forhold er, takket være de erhvervsdrivendes Indgriben, ændret. Ogsaa er det en Selvfølgelighed, at Kronens stærke Stigning overfor Portoer maa betyde, at denne i Virkeligheden er blevet meget dyrere, idet Portoer naturligvis maa ses som en international Værdi. Ogsaa her har jo Erhvervene med — jeg tror at turde sige en vis Anstrengelse,

ikke just saa overmaade glat, naaet, at dog Portoer til Udlandet sættes noget ned.

Men tilbage er jo Smertensbarnet indenfor Statsvirksomhederne, Statsbanerne, om hvilke der i alt Fald maa siges, at der paa deres Budget ikke er Overskud; og ligesom vi i sin Tid har været enige om, at den nye Form for Balance skulde være den afgørende, saaledes synes det mig, at der er Enighed i Kravet om, at Statsbanerne skulde forrente sig. Og her kan det ikke nægtes, at naar man staar overfor et saadant Væsen, som ikke forrenter sig, volder det visse Vanskeligheder at stille Krav om, at Taksten skal sættes ned, naar man samtidig vil opretholde Kravet om, at det skal forrente sig. Et saadant Krav skal jeg derfor heller ikke stille, fordi det i sig selv er noget selvmodsigende. Men jeg maa henstille saa alvorligt, som jeg formaar, til den højtærede Minister for offentlige Arbejder, at man underkaster hele Tarifieringssystemet en nøje Gennemgang, navnlig med Henblik paa at sætte de Varer, hvis Transportomkostninger har Betydning for Erhvervslivet, i saa lav en Klasse som muligt og saa maaske til Gengæld sætte andre Varer, som nu staar i en forholdsvis lav Klasse, op i en højere. Givet er det jo i hvert Fald, at det, der med Hensyn til Statsbanevirksomheden i ganske særlig Grad har Interesse for Erhvervslivet, er ikke Persontrafikken, men Godstrafikken. Jeg erindrer en Samtale, jeg en Gang havde med en tidligere Minister for offentlige Arbejder, som havde den Lykke at foreslaa en Takstforhøjelse, for Personer tror jeg paa 33 pCt. og for Gods 50 pCt. — saa kan maaske ærede Medlemmer finde ud af, hvem den paagældende Minister var, men Navnet har for saa vidt ingen Interesse. Men da jeg saa spurgte den paagældende Minister, om der da var nogen naturlig Berettigelse for at forhøje Godstaksten mere end Persontaksten, svarede han mig, at det troede han ikke, men Godset gjorde mindre Vrøvl end Menneskene, og det var efter den Tids Forhold sikkert et meget fornuftigt Svar. Men det gælder ikke mere, for efterhaanden som det bliver vanskeligere for Erhvervene at klare sig, er det en Selvfølge, at det i mange Forhold spiller den største Rolle for dem, til hvilken Takst de kan faa deres Varer sendt, og jeg maa derfor have Lov til at henstille til den højtærede Minister, at der, naar der bliver Mulighed for en Nedsættelse, eventuelt Mulighed for en Omlægning til Forbedring af Forholdene for Erhvervslivet, da i ganske særlig Grad tages Hensyn til Godset fremfor til Per-